

Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság
Bf.84/2013/9.

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Győrött, 2014. évi február hó 19. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta, 2014. március 5. napján kihirdetette a következő

Í t é l e t e t :

A folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt **I.r. vádlott** és társa ellen indult büntetőügyben a Veszprémi Törvényszék 2013. június 7. napján kelt 9.B.763/2008/239. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy

I.r. vádlottat folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése vétsége (1978. évi IV. törvény 289.§ (1) bekezdés b/ pont) miatt emelt vád alól felmenti.

A **I.r.** és **II.r.** vádlottak által elkövetett bűncselekményt folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntettének (Btk.372.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc/ pont, (6) bekezdés b/ pont) minősíti, melyet az I.r. vádlott tettesként a II.r. vádlott bűnsegédként követett el.

Ezért az I.r. vádlottat 3 (három) év 8 (nyolc) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 4 (négy) év közügyektől eltiltásra,
a II.r. vádlottat 2 (kettő) év 6 (hat) hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 3 (három) év közügyektől eltiltásra ítéli.

Az I. és II.r. vádlottak a kiszabott szabadságvesztés büntetésekből azok fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsáthatók.

I.r. vádlottal szemben elrendelt vagyonelkobzás összege: 95.100.000 (kilencvenötmillió-egyszázezer) Ft.

Mellőzi a szabadságvesztés büntetések fele részének felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést.

Mellőzi a zár alá vétellel kapcsolatos rendelkezést.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét azzal, hogy az ítélet bevezető részéből a 2012. június 14-ét megelőző tárgyalási napok megjelölését mellőzi; az I.r. vádlott személyigazolvány száma: ..., a II.r. vádlott neve: **II.r. vádlott**, lakhelye: ...

I n d o k o l á s :

A Veszprémi Törvényszék 2013. június 7. napján kihirdetett **9.B.763/2008/239. számú ítéletével I.r. vádlott** bűnösségét megállapította 1 rb, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében a Btk.317.§ (1) bekezdés I. fordulat és (7) bekezdés b/ pontja szerint, továbbá 1 rb, folytatólagosan elkövetett számvitel rendjének megsértése vétségében a Btk.289.§ (1) bekezdés b/ pontja szerint.

II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1 rb, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében a Btk.317.§ (1) bekezdés I. fordulat és (7) bekezdés b/ pontja szerint, mint bűnsegédet.

Ezért a törvényszék I.r. vádlottat halmazati büntetésül 3 év 8 hónap börtönbüntetésre, mint főbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra, mint mellékbüntetésre, II.r. vádlottat pedig 3 év börtönbüntetésre, mint főbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra, mint mellékbüntetésre ítélte. Az I. és II.r. vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés fele részének végrehajtását 2-2 évi próbaidőre felfüggesztette. **I.r. vádlottal** szemben 101.100.000 (százegymillió- százezer) Ft, míg **II.r. vádlott** vonatkozásában 55.500.000 (ötvenötmillió- ötszázezer) Ft erejéig vagyonelkobzást rendelt el.

Rendelkezett mindkét vádlott tekintetében a Győri Városi Bíróság 2007. december 4. napján kelt és - Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság Bnyf.315/2007/2. számú végzése folytán - 2007. december 17. napján jogerőre emelkedett Bny.357/2007/2. számú, illetőleg a Veszprém Megyei Bíróság 2008. december 1. napján kelt és - Győri Ítéltábla Bkf.20/2009/2. számú végzésével - 2009. január 23. napján jogerős 5.B.763/2008/12. számú végzéseivel elrendelt zár alá vétel fenntartásáról.

Egyetemlegesen kötelezte a terhelteket az eljárás során felmerült 1.997.358 (egymillió - kilencszázkilencvenhétezer - háromszázötvennyolc) Ft bünygyi költség megfizetésére.

Az ítélet kihirdetését követően az **ügyész** jelentett be **fellebbezést** az elkövetési érték téves megállapítása, **II.r. vádlott** tekintetében a jogi minősítés megváltoztatása - a sikkasztás büntetnének bűnsegédi bűnrészessége helyett orgazdaság büntetnének megállapítása - miatt. Mindkét vádlott tekintetében súlyosításért; az enyhítő rendelkezés mellőzésével, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabásáért, és hosszabb tartamú közügyektől eltiltás végett, valamint a végrehajtás részbeni felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése érdekében.

I.r. vádlottás védője 3 napi gondolkodási idő fenntartását követően törvényes határidőn belül felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

II.r. vádlott és védője szintén felmentésért éltek jogorvoslati kérelemmel.

A **Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.332/2008/4-I. átiratában** az ügyész által a vádlottak terhére bejelentett fellebbezést módosítva tartotta fenn, míg a vádlottak és védőik felmentés iránt bejelentett fellebbezéseit alaptalannak tartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás szabályok betartásával lefolytatott bizonyítás eredményeként megalapozott ítéleti tényállást állapított meg, melynek keretében az elkövetési érték tekintetében is helyesen döntött. A rendelkezésre álló bizonyítékokat a törvényszék kellő mértékben értékelte és elemezte a bizonyítékok közötti ellentmondásokat feloldotta, ezáltal teljesítette az indokolási kötelezettségét.

A megállapított tényállás alapján helyesen következtetett a vádlottak bűnösségére és az általuk elkövetett cselekményeket is helyesen minősítette. Egyetértett **II.r. vádlott** cselekvőségének értékelésével, miszerint az nem az orgazdaság tényállását, hanem a sikkasztáshoz kapcsolódó bűnsegédletet meríti ki. Az ügyész álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó tényezőket teljes körben feltárta, azonban ezeket nem a súlyuknak megfelelően értékelte. Kétségtelen tény, hogy a bűncselekmény elkövetése óta eltelt időtartam jelentős, azonban a terheltek cselekménye jóval nagyobb társadalomra veszélyességet jelent, mint ami a kiszabott büntetések tartamában megmutatkozik. Csatlakozva az elsőfokú ügyész fellebbezésének indokolásához rámutatott, hogy a szabadságvesztés büntetések fele része végrehajtása felfüggesztésének nincsen meg a törvényes alapja; az enyhítő körülmények e rendelkezéshez nem szolgáltatnak elegendő okot. A szabadságvesztések tartama sem áll arányban a bűncselekmények tárgyi súlyával. Az ítélet egyéb rendelkezéseit nem kifogásolta.

Összefoglalva indítványozta, hogy az ítéltábla nyilvános ülés keretében az ítéletet a Be.372.§ (1) bekezdése alapján változtassa meg oly módon, hogy a terheltekkel szemben kiszabott

szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamát emelje fel, a büntetés fele részének felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzze. Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

I.r. vádlottvédője fellebbezése indokolásában jogorvoslati kérelmének irányát megváltoztatva a Be.373.§ (1) bekezdés III/a. pontja, a 375.§ (1) bekezdése, illetőleg a 376.§ (1) bekezdése alapján az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Álláspontja szerint a Veszprémi Törvényszék az I.r. vádlott vonatkozásában a történeti tényállást részben helyesen állapította meg, azonban a tényekből logikátlan és okszerűtlen, helytelen következtetést vont le arra, hogy a terhére rótt bűncselekményt elkövette. Ezen túl a tényállást nem derítette föl kellő mértékben, melyre figyelemmel az ítélet felderítetlenség okán is megalapozatlan. Az indokolási kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget, amikor az ítélet 16. oldalának második bekezdésében nem adta kellő mértékű magyarázatát annak, hogy mely védelmi bizonyítási indítványok teljesítését és milyen okból mellőzte, ezen mulasztásával eljárási szabálysértést is vétett. Végezetül arra hivatkozott, hogy a törvényszék **I.r. vádlott** cselekményét törvénysértően minősítette.

A törvényszék elfogadta a vádlottak előadását a **X. Kft** megalapításának körülményeire, a tagoknak a cégben vállalt szerepére, továbbá a terheltek által felvázolt munkamegosztás vonatkozásában is. Elfogadta az **E.földek** megvásárlásával kapcsolatos előadást, ugyanakkor elvetette, hogy a terheltek jelentős összegű kifizetéseket eszközöltek az **E.föld** régészeti feltárásával kapcsolatosan. A finanszírozás az ott dolgozó emberek munkabérétől elkezdve a különböző hivatalos személyek részére „kenőpénzek” kifizetéséig terjedt, és **Cs. E.** volt az, aki kitalálta és javasolta azt a metodikát, hogy a terheltek kölcsönszerződések formájában vegyenek ki a kiadásokra pénzt a **X. Kft**-től, illetve ezeket a kifizetéseket a cég vagyonából eszközölgék. Elfogadta azokat a terhelti vallomásokat miszerint **I.r. vádlott** és **II.r. vádlott** megállapodást kötöttek **Cs. E.**-vel illetőleg **D. A.-val**, hogy az **E.földek** sikeres építési területté alakítása, továbbá értékesítése után az elvégzett munkájukért jelentős sikerdíjra lesznek jogosultak. Mégis levonta azt a helytelen következtetést, miszerint az **E.föld** projekt léte a vád tárgyává tett cselekmény szempontjából irreleváns, mivel jogi értelemben a **X. Kft** gazdálkodása és az **E.föld** program között semmiféle kapcsolat nem állt fenn, tehát a Kft pénzből nem volt helye a költségek finanszírozásánál. A helyes következtetés az lett volna, hogy a Kft két többségi tulajdonososa egyúttal az **E.föld** terület tulajdonosai is voltak, így nevezett személyek gazdasági érdekközösségük fennállása - a **X. Kft**-ben kialakított azonos munkamegosztás mellett - nyilvánvaló összefonódást mutat. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna e körben előterjesztett bizonyítási indítványukat, amely elmaradt, így a terhelti védekezés nem került leellenőrzésre és a tényállás e része teljesen felderítetlen maradt. A bíróság nem foglalkozott az **E.föld** projekt bekerülési költségeivel, majd annak forrását képező pénzeszközök eredetével sem. Mindez különösen érthetetlen azon álláspont tükrében, hogy az elemzett okirati bizonyítékok a kölcsönszerződések valódiságát támasztják alá, ugyanis a **X. Kft** későbbi könyvelési anyagaiban is jól látható, hogy még az I.r. vádlott tagsági jogviszonyának megszűnését követően is a társaság nyilvántartásában kölcsön jogcímen szerepeltek.

A védelem által rendelkezésre bocsátott - a **X. Kft** vádbeli időszakban zajlott - pénzügyi mozgásait tartalmazó táblázatok ellenére sem fogadta el, hogy **Cs. E.** tudomással arról, miszerint a vádlottak másfél éven keresztül mintegy 200.000.000 Ft összegű kölcsönt vettek ki a Kft-től. Az teljesen irreális, hogy **Cs. E.**né - az I.r. vádlott ügyvezető társa - valamennyi pénzfelvételre vonatkozó dokumentumot tartalmától függetlenül olvasatlanul írt alá, úgy, hogy erről házastársa nem tudott.

Az **E.földdel** kapcsolatos beruházások költség háttérét fel lehetett volna tární a régészeti munkákban érintett **1. tanú**, **2. tanú** és **3. tanú** kihallgatásával is. Nem értékelte a törvényszék indokolásában a régészeti kérdésben szakértelemmel bíró tanú **4. tanú** 2011. november 15. tárgyaláson tett azon vallomását, miszerint az **E.föld** projektre fordított és számlával igazolt ráfordítások összege a ténylegesen elvégzett munkálatokhoz képest lényegesen elmarad, vagyis az elvégzett beruházások is munkások továbbá munkák költségeit a számlák nem tudják lefedni. A vádlotti részről

indítványozott **5. tanú, 6. tanú, 7. tanú és 8. tanú** vallomásait az elsőfokú bíróság nem tekintette elfogadatlannak, ugyanakkor - **I.r. vádlott** ügyvezető utódjának - **9. tanú** vallomásának szinte minden elemét magáévá tette, annak ellenére, hogy az új ügyvezető anyagi javadalalmazás fejében látja el tisztségét, vagyis szorosan függő helyzetben van a feljelentést tevő **Cs. E. és D. A.** tulajdonosoktól.

A cselekmény törvénysértő minősítése szempontjából a védő kifejtette, hogy a kölcsönszerződés formájában átvett pénzüsszegeknek **I.r. vádlott** a tulajdonosává vált, vagyis e vagyoni részek nem képeztek rábízott idegen dolgot, ezért azok tekintetében a Btk.317.§ (1) bekezdése szerinti sikkasztást nem is követhette el. Hivatkozott arra, hogy a tagi kölcsönszerződések érvényesen jöttek létre az ügyvezető és a személyében azonos tag **I.r. vádlott** között, mert azt a polgári jog nem köti alakszerűséghez, de a társasági szerződésben írt taggyűlési jóváhagyást sem. A taggyűlési jóváhagyás a Legfelsőbb Bíróság BDT.2008.1812. számú eseti döntése szerint megtörténhet írásban és szóban, továbbá ráutaló magatartással egyaránt. A ráutaló magatartásra utal az, hogy **Cs. E.** másfél év alatt nem kifogásolta a 200.000.000 Ft tagi kölcsönként való kifizetését, melyekről az okirati bizonyítékok szerint **Cs. E.** né ügyvezető is tudomással bírt, hiszen írásbeli általános meghatalmazást adott **I.r. vádlott** ügyvezető társa részére.

A kifejtettekre figyelemmel kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

II.r. vádlott meghatalmazott védője fellebbezését szintén kiterjesztve a tényállás hiányos megállapítása, továbbá a tényből tényekre való helytelen következtetés és iratellenesség miatt, a Be.323.§ (3) bekezdés szerint új okirati bizonyítékokra hivatkozással a bizonyítás felvételének elrendelését kérte, illetve ennek függvényében az esetlegesen megállapított eltérő új tényállás miatt megalapozatlanság okából a Veszprémi Törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését szorgalmazta. Másodsorban kérte a Győri Fellebbviteli Főügyészség átiratában fenntartott ügyészi fellebbezés elutasítását. A büntetés kiszabása körében tett megállapítások közül sérelmezte azt a kitételt, hogy az eljárás tetemes időbeli elhúzódnak kisebb részben **II.r. vádlott** mulasztó magatartása volt az okozója.

Az ítéleti tényállás elemzése körében kifejtette, hogy helyesen nyert megállapítást, miszerint a tagi kölcsönök felvételekor **I.r. vádlott** - cégvezetői felhatalmazás alapján - **II.r. vádlott** közreműködésével kölcsönszerződéseket készített, melyek a cég könyvelésébe bekerültek. Rámutatott **Cs. E.** tanú e körben tett ellentmondásos vallomásra, ugyanis a szerződések létezését a tanú nyomozati szakban határozottan tagadta, majd a tárgyalási szakban elébe tárt táblázatok és főkönyvi kimutatások hatására fokozatosan elismerte azok létezését. Végül a 2009. december 1-4. napjain megtartott tárgyaláson azt a kijelentést tette, hogy a terheltek több alkalommal is visszafizettek összegeket a cég részére (jegyzőkönyv 9. oldal 4. bekezdés). Elfogadta az elsőfokú bíróság, hogy **Cs. E.** kezéhez a **II.r. vádlott** 13.000.000 Ft-ot, elismervény ellenében visszafizetett (nyomozati irat 1. kötet 131. lapszám). E tényekkel ellentétes, helytelen következtetés az a megállapítás, hogy a vádlottak a kölcsönszerződések felhasználásával, azok leple alatt valószínűsítették meg a sikkasztás törvényi tényállásának I. fordulatóban rögzített elkövetői magatartást, azaz a jogtalan eltulajdonítást. Nem jellemző a lopást, sikkasztást vagy csalást elkövető személyekre, hogy az elkövetéskor úgymond a névjegyüket hátrahagyják, vagyis minden kötelezettségvállalást tartalmazó dokumentumot aláírnak.

A védő csatolta az **E.földek** vételi időpontját, vételárát és - a szindikátusi szerződések alapján - **Cs. E.** által kamatostul felszámított tartozásokat egy táblázatban felsorolva. Álláspontja megegyezett az **I.r. vádlott** védőjének azon érvelésével, hogy **Cs. E.** a terheltek visszafizetését a kölcsönszerződések ellentételezéseként ledokumentálva visszavette, ezáltal hallgatólagosan elismerte a kölcsönszerződések jogalapját és legalitását. A kölcsönszerződésekben kiadott pénzüsszegek rendeltetésére vonatkozóan csatolta **I.r. vádlott** által 2005. március 17. napján **Cs. E.** részére

eljutatott „Javaslat az E.föld projekt rendezésére és befejezésére” című iratot, amelyben jelezte, hogy milyen kiadások várhatók. Ebben a dokumentumban szerepel, hogy „az alpolgármester ragaszkodik a 20.000.000 Ft még fennálló részének megfizetéséhez”, mellyel szorosan összecseng **II.r. vádlott** saját magát is vádoló nyilatkozata, miszerint 10.000.000 Ft-ot úgynevezett „csúszópénzként” az alpolgármesternek átadott, hogy rövidüljenek meg a régészeti feltáró munkák. A védő jelezte, hogy amennyiben bizonyítás felvételére kerül sor, úgy prezentálni fogja **Cs. E.** által készített kifizetési tervet, melyben szintén szerepeltette a csúszópénzt, illetve a vádlottak jutalékát, tehát tudatában volt, hogy a tagi kölcsönként felvett pénzek nagy része az előnyös tulajdonszerzés külön költségeit képezi.

Ő is kifogásolta a cselekmény jogi minősítését, tekintettel arra, hogy a tulajdonos beleegyezésével és tudtával nyújtott tagi kölcsönök meghatározott célra történő felhasználása nem minősíthető jogtalannak. Rámutatott arra is, hogy **Cs. E.**, illetőleg **D. A.** - kihasználva a vádlottak üzleti érzékét, tehetségét, szorgalmas munkáját - azzal kecsegtették őket, hogy a munkájuk ellenértékéért sikerdíjat fognak fizetni. Az úgynevezett szindikátusi szerződés megkötését követően, ahol tulajdonba vették a vádlottak által a részükre nyújtott kölcsönből megvásárolt telekrészeket, a két többségi tulajdonosnak nem volt érdeke, hogy a telkeket 5 éven belül értékesítse, és a jutalékokat a vádlottaknak kifizesse. A fellebbezés indokolásához csatolt iratok bizonyítják, hogy az E.földekre 1,5 milliárdos vételi ajánlat érkezett, amelyért **Cs. E.** és **D. A.** nem kívánták azt értesíteni, hanem azt jóval később 2 milliárd 220 millió Ft-os eladási áron hirdették. A tagi kölcsönök összegét figyelembe véve - az 500.000.000 Ft-ot sem elérő - a bekerülési árral szemben **Cs. E.** és üzlettársa több mint 1,5 milliárd Ft haszonra tett szert, mely viszonylatban a **X. Kft-t**, illetőleg a többségi tulajdonosokat ért kárról egyenesen képtelenség beszélni. Mivel a saját magukkal kötött kölcsönszerződések révén az I.r. vádlott és társa a tagi kölcsönök tulajdonába kerültek, legfeljebb a család törvényi tényállása merülhetett volna fel minősítésként, nem pedig az elsőfokú bíróság által megállapított sikkasztás bűncselekménye.

Ő is sérelmezte, hogy az E.földek kapcsán felmerült költségek összege és jellege tekintetében a bíróság nem vette föl a bizonyítást, így a tényállás felderítetlen maradt. Az aláírások hitelessége vonatkozásában a védelem által készített szakértői véleményt az elsőfokú bíróság nem fogadta el, ugyanakkor ellentmondónak találta az elkészült szakértői véleményeket, melyek tekintetében újabb az eltérések okaira nyilatkozó szakértői vizsgálatot kellett volna elrendelni.

Összefoglalva előadta, hogy a hiányos, és téves következtetések alapján a tényállás és a bűnösség megállapítása törvénysértő módon történt, ezért elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének van helye, másodlagosan bizonyítottság hiánya okán történő felmentésnek. Harmadlagosan az ügyészi indítvány elutasítását kérte arra figyelemmel, hogy a feltételezett elkövetés és a felelősségre vonás között 7 év múlt el, mely hosszú időnyúló büntetőeljárás hátrányait a vádlottak önhibájukon kívül voltak kénytelenek elszenvedni.

A védő csatolta 1-5. sorszám alatt az új bizonyítékként indokolásban hivatkozott dokumentumokat.

A nyilvános ülésen megjelent ügyész az átiratában foglalt indítványait kisebb módosításokkal tartotta fenn.

A fellebbezési indokolásokra reagálva kifejtette, hogy ebben az eljárásban nem a vád tárgyává tett cselekmények jogi megítélése okozott nehézséget, hanem a tényállás megállapítása. Az elsőfokú bíróság feladata a ténybizonyítás, illetőleg a bizonyítási eszközök összevetése, értékelése, és a tényállás megállapítása. A mérlegeléssel megállapított tényállás a másodfokú eljárásban nem támadható. Kifejtette, hogy a törvényszék az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta és nemcsak az indítványozott bizonyítási cselekményeket foganatosította, hanem további tanúkat idézett, illetőleg szakértői vizsgálatokat rendelt el. Bizonyítékértékelő tevékenysége nem kifogásolható, az ilyen formán megalapozott tényállásból pedig helyesen vonta le a következtetéseket.

Figyelemmel arra, hogy a büntetések fele részben történő felfüggesztésének mellőzésére vonatkozó indítványt változatlan formában fenntartotta, az időbeli hatály kérdését vizsgálva kedvezőbbnek minősítette a másodfokú elbíráláskor hatályban lévő 2012. évi C. törvény rendelkezéseit. Figyelemmel a feltételes szabadságra bocsátás enyhébbnek minősülő szabályaira kifejtette, hogy a különös részi tételkeret mindkét Btk. szerint 5-10 évig terjedő szabadságvesztés, az elkövetési érték; a 200.000.000 Ft igen jelentős összegnek tekinthető. A bűncselekmény elévülési idejéhez képest az időmúlás tehát nem nyom akkora súlyt a latban, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott szabadságvesztés büntetések alacsony mértéke megindokolható legyen. Az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetése idején hatályban volt Btk. szerint volt lehetőség a büntetés fele részének felfüggesztésére, mely sem az elkövetéskor hatályban volt Btk.-ban, sem a jelenlegiben nem szerepel. A Btk.2.§-ára vonatkozó magyarázat szerint a köztes jogszabály nem alkalmazható.

Indítványozta **I.r. vádlott** cselekményét a 2012. évi C. törvény 372.§ (1) bekezdése, és - figyelemmel a (2) bekezdés c/ pontjára - a (6) bekezdés b/ pontja alapján a különösen nagy értékre, üzletszerűen elkövetett sikkasztás büntetnének minősíteni, melynek **II.r. vádlott** a bűnsege. A számviteli rend megsértésének bűncselekmény hatályos új Btk.403.§ (1) bekezdés b/ pontja szerint minősül.

Indítványozta mindkét vádlott terhére a kiszabott szabadságvesztés büntetések és közügyektől eltiltás súlyosítását, a fele részben való felfüggesztés mellőzését. Kérte a feltételes szabadságra bocsátás időpontjának a büntetés 2/3-ad része kitöltését követő napban történő megjelölését, egyebekben az ítélet helybenhagyását.

I.r. vádlottvédője írásban benyújtott fellebbezésének indokait fenntartva kifejtette, hogy jelen ügy gyújtópontja a közös cégben tevékenykedő üzletemberek elszámolási vitája volt. A problémát az okozta, hogy az egyébként jövedelmező vállalkozásnak volt „szürke” és egy „fekete” oldala. Az elsőfokú bíróság által folytatott bizonyítási eljárás íve megtört azzal, hogy a vádlottak védekezésének leellenőrzését nem végezte el, ezáltal a tényállás felderítetlenné vált a megállapított tényekből pedig a törvényszék helytelen ténybeli következtetésekre jutott.

Nem vitatta azt a tényt, hogy nincsen jogi kapcsolat a **X. Kft.** tevékenységi köre, illetőleg az **E.föld** projekt között. A két tevékenység összekapcsolását az okozta, hogy a **X. Kft.**, mint jogi személy nem lehetett tulajdonosa a szántóföld megjelölésű ingatlandnak, de mindkét üzleti vállalkozás közös beruházás volt. Amennyiben a szántót sikerül építési telekké alakítani, úgy egy lakópark építési projekt végrehajtásában már a Kft is szerepet játszhatott volna. A vádlottak, illetve üzlettársaik óriási gazdasági cél érdekében működtek együtt, 2,5-3 milliárdos haszon reményében. **I.r. vádlott** és **II.r. vádlott** vádlottak vállalták azt is, hogy magukat bűncselekmény elkövetésével vádolják, mert föltárták a bíróság előtt, hogy csúszópénzeket adtak át a régésznek és az alpolgármesternek a feltárási munka mielőbbi befejezése érdekében.

A védő álláspontja továbbra is az volt, hogy az ügyben a helyes tényállás megállapításához olyan széles körű bizonyítást kellene felvenni, amelyet a másodfokú bíróság nem tud lefolytatni, ezért az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására való utasítása szükséges.

II.r. vádlott meghatalmazott védője fenntartva a fellebbezésében írtakat, annak a véleményének adott hangot, hogy a másodfokú bíróság a tényálláshoz kötve van, ugyanakkor fennforognak azok az okok, amelyek alapján az ítéletet megalapozatlannak kell tekinteni. Megismételve a bizonyítási eljárási hiányosságait rámutatott arra, hogy sem a nyomozóhatóság, sem a törvényszék nem teljesítette azt az eljárásjogi kötelezettségét, miszerint az elkövetők javára szolgáló mentő körülményeket is fel kell deríteni, és a vádlotti védekezést le kell ellenőrizni.

A vádirat **II.r. vádlott** terhére az orgazdaságot róttá, mely cselekvőségre az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a sikkasztás törvényi tényállásába illeszkedik.

A X. Kft-ben fennálló tagsági viszonyuk folytán a vádlottak tulajdonosok voltak és teljes körű felhatalmazás alapján teljes jogkörrel gazdálkodhattak. Amennyiben elfogadnánk, hogy az E.földek megszerzése Cs. E. magánvagyonból történt, akkor nem volt értelme a X. Kft-vel kötött kölcsönszerződéseknek. Ez a jogi konstrukció akkor nyer értelmet, ha a vádlottak a tagi kölcsönként felvett összegeket nem saját céljukra, hanem a többségi tulajdonosok által előirányzott célokra fordították. A védő perbeszédéhez csatolt egy kimutatást, mely Cs. E.től származik, és az E.föld projekt előre kalkulált költségeit tartalmazza. Az ebben felsorolt tételek között szerepel a „jatt” kifejezés, amely alatt csúszópénzt kell érteni. Fenntartotta indítványát, mely szerint a csatolt iratot Cs. E. tanú elé kell tártani és nyilatkoztatni arra, hogy e költség alatt mit értett. Amennyiben vitatná, hogy ezt a kimutatást ő készítette, akkor helye lehet az okirat elkészítésére használt számítógép adathordozója lefoglalásának és tartalma megvizsgálására informatikus szakértő kirendelésének. Csatlakozott védőtársa azon indítványához, hogy a szükségesnek látszó nagy terjedelmű bizonyítás lefolytatása érdekében az ítélet hatályon kívül helyezésének van indoka. Rámutatott, hogy a megismételt eljárásban az E.földek megszerzése és költségigényének tisztázás érdekében igazságügyi ingatlan forgalmi szakértő kirendelésének van helye, illetőleg azon bizonyítások felvételének melyeket az elsőfokú bíróság még elutasított.

A jelenlévő **sértett jogi képviselő** fenntartotta a törvényszéken 238/II. alatt írásban benyújtott felszólalása tartalmát.

I.r. vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában elmondta, hogy naiv módon vett részt ennek a gazdasági beruházásnak a lebonyolításában, mert abban bízott, hogy Cs. E. és D. A. a barátai, és a busás anyagi haszon érdekében nem fogják félrevezetni. Ők a társával mindketten értettek az ingatlan ügylethez, teljes energiával munkálkodtak a közös gazdasági cél érdekében. Egyetlen támadási felületük az volt, hogy nem rendelkeztek befektethető tőkével.

Egyetértve védőjével kérte annak lehetőségét, hogy egy megismételt elsőfokú eljárásban bizonyíthassa állításainak valóság tartalmát.

II.r. vádlott csatlakozott védője kérelméhez.

Az ítélet tábla a fellebbezésekre tekintettel a Be.348.§ (1) bekezdése szerint a Veszprémi Törvényszék döntését teljes körűen felülvizsgálta és a védelmi fellebbezéseket - az enyhítés irányába hatóan - részben találta alaposnak.

Megállapította, hogy történtek az elsőfokú eljárás során perrendtartási szabálysértések, főként a Be.287.§-ban szabályozott tárgyalás folytonossága körében, ezek azonban nem olyan jellegűek, melyek a felülbírálatot akadályoznák, illetőleg az ítélet hatályon kívül helyezését eredményeznék.

I.r. vádlott meghatalmazott védője 2008. december 2. napján előterjesztett 13. sorszámu indítványában a Be.111.§ (4) bekezdése szerint a vádirat kézhezvételét követő 15 napon belül másik igazságügyi könyvszakértő kirendelésére tett indítványt. Ebben kérte, hogy az új szakértő vizsgálja meg a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján a X. Kft pénzügyi likviditási helyzetét, az egyes ügyletek, illetőleg pénzkivételek szabályszerűségét, mindezeknek, továbbá a kölcsönszerződéseknek a mérlegben és az eredmény kimutatásban való feltüntetését.

A Veszprémi Törvényszék nem rendelte ki az új igazságügyi könyvszakértőt, holott a kötelezően alkalmazandó Be.111.§ (4) bekezdése 2011. július 13. napjáig hatályban lévő rendelkezés volt. E relatív eljárási szabálysértés megoldódott, amikor 2011. október 7. napján a védő 112. sorszám alatti bizonyítási indítványában kérését akként módosította, hogy a bíróság a korábban kirendelt

Paluscsák Zsuzsanna igazságügyi könyv- és adószakértőt hívja fel szakvéleménye kiegészítésére. A kérdése továbbra is az volt, hogy a **X. Kft** negatív eredményét valóban a **T. Kft**-val kötött ügylet elszámolása okozta-e, illetőleg e veszteség nélkül milyen eredménnyel rendelkezett volna a gazdasági társaság. Indítványozta a pénzkivételek időpontjának, formájának és nagyságrendjének való vizsgálatát, illetve a pénzfelvételi alkalmak meghatározását, továbbá azt, hogy a könyvelő által készített számviteli kimutatásokból megállapítható-e a kölcsönök nagysága. Ezen bizonyítási indítványnak az elsőfokú bíróság már eleget tett, a szakvélemény pedig elkészült és azt mindenki elfogadta (156. alatt csatolva).

A Veszprémi Törvényszék az ügyet 2009. október 1-2. napján, illetőleg 2009. december 1-4. napján kezdte el tárgyalni. Kihallgatta a vádlottakat, továbbá tanúként **Cs. E.** feljelentőt, **10. tanú** könyvvizsgálót, **Cs. E.-né** és **9. tanú** ügyvezetőket, **14. tanú** ügyvédet, illetőleg Barsi László írásszakértőt, **11. tanú** könyvelőt, Vámosné Paluscsák Zsuzsanna igazságügyi könyv- és adószakértőt, továbbá a sértetti jogi képviselő által benyújtott iratokat (31. és 39. jegyzőkönyv).

A Veszprémi Törvényszék másik tanácsa 2010. december 8. és 10. napján előről kezdte a tárgyalást (56. sorszámú jegyzőkönyv) a Be.287.§ (3) és (4) bekezdése szerint eljárva, mert az előző tárgyalás óta több mint 6 hónap telt el, illetve a tanácsvezető bíró személyében változás állt be. A Be.284.§ (2) bekezdés a/ pontja szerinti vádismertetés után **II.r. vádlott** távollétében megkezdte **I.r. vádlott** ismételt kihallgatását, melynek kezdeti szakaszában dr. Varga Attila a II.r. vádlott meghatalmazott védője elhagyta a tárgyalótermet (3. oldal). A tanács elnöke ismertette a 31. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvből az I.r. vádlott vallomását, aki a továbbiakban kérdésekre válaszolt. A jegyzőkönyv 14. oldalán rögzíti, hogy dr. Varga Attila, a II.r. vádlott meghatalmazott védője visszaérkezett a tárgyalóterembe és **I.r. vádlott** kihallgatásának utolsó harmadában ismét jelen volt.

A Be.242.§ (1) bekezdés a/ pontja értelmében a törvényszék elsőfokú eljárásában a tárgyaláson védő jelenléte kötelező. Abban az esetben, ha több vádlott ügye összefüggő és a bíróság a terhelt, valamint a védő távollétében jár el; alapesetben a Be.373.§ (1) bekezdés II/d. pont szerinti abszolút eljárási szabálysértés valósulhat meg. A terhelt cselekményei között is fennálló szoros tárgyi összefüggés esetében az egyik terhelt védőjének távollétében a terhelttársak kihallgatására sem kerülhet sor (BH2005.206.II. pont). Jelen ügyben azonban megállapítható, hogy II.r. vádlott védőjének az I.r. vádlott kihallgatása alatti időszakos távolléte nem befolyásolta a döntés érdemét, hiszen több alkalommal is sor került az igen elhúzódó tárgyalási szakban a tárgyalás megismétlésére. Utolsó esetben 2012. június 14. napján, amikor a védők mindkét terhelt ismételt kihallgatásán teljes terjedelemben részt vettek (178. jegyzőkönyv).

Az első tárgyalást követően módosítva lett a 2011. január 14-i, és a március 24-i hatánap, mert védőváltásra került sor

A 2011. április 5. és 7. napjára kitűzött tárgyalás első napján rögzíti a 74. számú jegyzőkönyv, hogy a tárgyaláson csak **I.r. vádlott**, illetőleg kirendelt védője dr. Keszthelyi Csaba jelentek meg, mivel **II.r. vádlott** szabályszerű idézése mellett a 71. sorszám alatti beadványában kimentette magát. A bíróság meghatalmazott védőjét, továbbá a tanúkat is értesítette, hogy érdemi tárgyalás nem tartható, ezért nem kell megjelenniük. Az I.r. vádlott új meghatalmazott védője is kimentette magát 68/I. sorszámú beadványában, mivel az előző meghatalmazott védő lemondott és **I.r.** terhelt új védőt hatalmazott meg, aki nem tudott felkészülni. Időközben azonban - a védői lemondásra figyelemmel - a törvényszék kirendelt védőt vont be az I.r. terhelt védelmére, aki a 74. sorszámú jegyzőkönyv szerint helyettesítéséről gondoskodott.

A fenti körülmények ellenére a törvényszék azt állapította meg, hogy a tárgyalás megtartható, majd az eljárást „ideiglenes jelleggel” **II.r. vádlott** tekintetében a jelenlévő vádlott ügyétől elkülönítette. A „visszaegyesítésre” a 87. sorszámú jegyzőkönyvben 2011. május 18-án került sor.

Ahogy arra az ítéletábra már több határozatában is rámutatott; a terheltek távolléte okán az „ideiglenes elkülönítések” és „visszaegyesítések” magukban rejtik a tárgyalás a Be.287.§-ában szabályozott folytonossága megszakadásának veszélyét. Az elkülönítésre a Be.72.§ (3) bekezdése alapján akkor kerülhet sor, ha a terheltek nagy száma, vagy egyéb ok miatt a büntetőjogi felelősségük ugyanabban az eljárásban történő elbírálása jelentős nehézséggel járna. Az „ideiglenes elkülönítést” a büntetőeljárás törvény nem ismeri, ez felesleges is, ha a távollévő terhelt tekintetében nem folyik az adott tárgyaláson bizonyítás.

Az idézett 74. sorszámú jegyzőkönyvből megállapítható, hogy ugyan az I.r. vádlott nyilatkozatot tett, miszerint korábbi vallomásait fenntartja, de valójában érdemi bizonyítás felvétele nem történt és nem is történhetett éppen a II.r. vádlott védőjének távolléte folytán. Az elsőfokú bíróság utóbb az - ezen a tárgyalási napon - távollévő terheltre a teljes bizonyítást felvette és lefolytatta, ezáltal az eljárási hibát legközelebbi érdemi tárgyaláson kiküszöbölte (87. sorszámú jegyzőkönyv 2011. május 18.). Ekkor a meghatalmazott védők jelenlétében nemcsak a vádlottak ismételt kihallgatására került sor, hanem kihallgatásra került ismételten **10. tanú** könyvvizsgáló, **Cs. E.-né, 9. tanú**.

A 2011. június 22. napjára kitűzött tárgyaláson a bíróság a tanács tagjaiban történt változás miatt nem élt a Be.287.§ (4) bekezdése szerinti könnyítéssel, miszerint a tárgyalás megismétlése a korábbi jegyzőkönyvek anyagának ismertetésével is megtörténhet, hanem a tárgyalást a vád ismertetésével újra előről kezdte. Kihallgatta a vádlottakat, majd **9. tanú, 11. tanú, 12. tanú, D. A., Cs. E.** tanúkat, ismertetette az 5-os és 87- es számú tárgyalási jegyzőkönyvek anyagát.

A 2011. szeptember 20-án megtartott tárgyaláson (109. jegyzőkönyv) helyesen azt rögzítette, hogy a 2011. július 13. napja óta hatályban lévő eljárási szabály szerint az ügy a Be.554/A.§ alapján a kiemelt jelentőségű ügyek perrendtartási előírásai szerint tárgyalandó. A tárgyalás folytonossága nem szakadt meg, szabályszerűen ismertetette az 56., 74., 87. és 94. számú tárgyalási jegyzőkönyvek anyagát a Be.554/L.§ (1) bekezdése szerint. Ezen a tárgyaláson további - főként a védelem által indítványozott - tanúk, illetőleg Paluscsák Zsuzsanna igazságügyi könyv- és adószakértő meghallgatása történt meg, aki ismertetette a nyomozás során adott szakértői véleményét, továbbá a vádlottak által csatolt kimutatások alapján kiegészítette.

A 155. sorszámú jegyzőkönyvből azonban megállapítható, hogy a 2012. április 13. napján megtartott folytatólagos tárgyaláson a bíró elmulasztotta a Be.287.§ (5) bekezdése szerint az elnapolt tárgyalás legutóbbi részéről készült jegyzőkönyv ismertetését, nem is nyilatkoztatta az ügyészt, a vádlottat, illetőleg a védőt, hogy az ismertetést indítványozzák-e, mivel a tárgyalás megszakítása óta 8 napnál hosszabb idő telt el.

Ugyanezek a hibák tapasztalhatók a 217., 228., 238. sorszámú jegyzőkönyvben, azonban ez a mulasztás nem tekinthető az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező úgynevezett abszolút eljárási szabálysértésnek (1/2012. BJE).

A 2012. június 14. napi tárgyaláson (178. sorszámú jegyzőkönyv) ismét változás történt az egyik ülnök személyében, ezért a Veszprémi Törvényszék az eljárást a Be.554/L.§ (3) bekezdése alapján megismételte oly módon, hogy újra ismertetette az 56., 74., 87., 94., 109., 118., 139., 155. számú tárgyalási jegyzőkönyvek tartalmát. Megsértette azonban a Be.554/N.§ szerinti eljárási szabályt, hogy a tanú kihallgatását az a fél kezdi, aki idézésére indítványt tesz, ezt követően a tanúhoz a másik fél, a vádlott, majd pedig a tanács elnöke, a bíróság tagjai, illetőleg a sértett, vagy a magánfél intéz kérdéseket.

A jegyzőkönyvből megállapítható, hogy valamennyi ismételten idézett tanút a tanács elnöke hallgatta ki elsőként.

A 2013. február 28. napján megtartott folytatólagos tárgyalást 2013. május 21. napjára napolta el, majd a határnapot - a szakértői vélemény és írásbeli tanúvallomás késlekedésére figyelemmel - 2013. május 31. napjára módosította.

A 2013. május 31. napján megtartott tárgyaláson nem észlelte, hogy a Be.554/L.§ (1) bekezdése szerinti tárgyalási időköz, azaz a három hónap már 3 nappal korábban; 2013. május 28-án eltelt, így a Be.554/L.§ (3) bekezdése szerint a tárgyalás anyagának ismertetésével az eljárást meg kellett volna ismételni. Ezen a tárgyaláson az igazságügyi írásszakértőket, továbbá a védelem által bejelentett szakértő tanút hallgatta ki, majd ezt követően iratismertetést tartott, és lezajlottak a perbeszédék (238. számú jegyzőkönyv).

Tekintve, hogy a 2012. június 14. napjától az utolsó napig folytonos tárgyalási szakban valamennyi bizonyítási cselekmény lezajlott, illetőleg minden releváns okirat, továbbá szakvélemény tartalma a tárgyalás anyagát képezte, a fent megjelölt relatív eljárási szabálysértések hatályon kívül helyezésre nem adtak alapot.

Az ítéletábra nem észlelt olyan, a Be.375.§ (1) bekezdésében írt - az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására lényegesen kiható, a bizonyítás törvényességét, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogainak gyakorlását sértő, vagy korlátozó - egyéb, a védelem által felsorolt eljárási szabályszegést sem, amely másodfokon akadályos lett volna az érdemi felülbírálatnak.

A Veszprémi Törvényszék a vád tárgyává tett cselekmények kapcsán - szemben a vádlottak és védők előadásával - a Be.75.§ (1) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének igen széles körben és teljes mértékben eleget tett. A bizonyítékok értékelése alapos és színvonalas volt, teljes mértékben megfelelt a törvényi előírásoknak. A feltárt bizonyítékokat a törvényszék egyenként és egymással összevetve is értékelte, számot adott arról, hogy a vádlottak vallomásait milyen tekintetben fogadta el, illetőleg mik voltak az okai annak, ahol ezt nem tette.

Figyelembe vette a releváns okiratok alaki kellékeinek, valódiságának vizsgálatánál az írásszakértői véleményeket, továbbá magyarázatát adta, hogy az indítványozott egyéb személyi és szakértői bizonyításokat miért nem tartotta szükségesnek. Felsorolta és elemezte, hogy az igazságügyi könyvszakértői véleményeket, továbbá mely tanúvallomásokat és egyéb okirati bizonyítékokat vett figyelembe a tényállás megállapításakor, ekként indokolási kötelezettségét teljesítette. Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg, ha az ügydöntő határozatból kitűnik az eljáró bíróságnak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját a bűnösséggel a minősítéssel a büntetéssel kapcsolatban mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának érdemi felülvizsgálata körébe tartozik (BH.2013.10. I. pont).

Az elsőfokú bíróság feltérképezte a terhelték és a feljelentő volt üzlettársak gazdasági kapcsolatrendszerét, majd ítéletében kifejtette, hogy kinek mi volt a X. Kft-n belüli pozíciója, illetve feladata, és miként folytatták az úgynevezett E.föld projekt körében a közös tevékenységet.

A vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítása alapjául szolgáló bizonyítékokat sorra vette, azokat részletesen elemezte az alábbiak szerint.

A bírói tanácsban történt többszöri változás, továbbá számos szakértő kirendelés folytán - 2008. október 1. és 2013. június 7. napja között - valóban hosszúra nyúlt bizonyítási eljárás alatt a vádlottak védekezése lényegét tekintve nem változott. **I.r. vádlott** a számviteli rend megsértéshez

fűződő cselekményben a bűnösségét is elismerte, míg a sikkasztás tekintetében II.r. vádlottal azonos módon tagadta a büntetőjogi felelősség fennforgását. Vallomásaiban azonban mindkét vádlott feltárta magatartása minden momentumát, mely cselekvősségi mozzanatok - a jogi indokolásból kitűnően - teljes mértékig alátámasztották a vád tárgyává tett vagyoni elleni bűncselekmény megvalósulását.

A terheltek elmondták, hogy **Cs. E.**-vel és **D. A.-val** való közös cégalapításban mindenki a maga tehetségével működött közre. **Cs. E.** és üzlettársa nagy vállalkozóként igen jelentős anyagi erőforrásokkal rendelkezett, míg I.r. és II.r. vádlottak az ingatlanfejlesztés terén bírtak tapasztalatokkal, illetve kiterjedt kapcsolatrendszerrel. Megállapodásuk szerint ők végezték a napi operatív munkát és így, a jelentős haszonnal kecsegtető, nagy volumenű beruházások tényleges végrehajtását.

Tulajdonképpen a vádlottak maguk fogalmazták meg a büntetőjogilag értékelt cselekményük mozgatórugóját és motivációját akként, hogy a **X. Kft** prosperáló működése, illetőleg az **E.földes** üzlet beindulását követően arra számítottak, hogy fejenként mintegy 200.000.000 Ft-os haszonra fognak szert tenni. **Cs. E.** és **D. A.** azonban egyre csak halogatta, hogy megbeszéljék a **X. Kft**-ben az üzletrészek arányának emelését. A szindikátusi szerződés megkötése után hiába érkeztek az **E.föld** projektben kialakított telkekre nagyon kedvező ajánlatok, a többségi tulajdonosok nem akarták a földterületet eladni öt éven belül. Meggyőződésük szerint az volt **Cs. E.**-ék szándéka, hogy előbb őket az opciós szerződés értelmében kivásárolják az üzletből, majd utána kizárólag saját hasznukra adják el a vádlottak munkája árán kialakított nagy értékű ingatlan területet. A 2007 év első felére meggyőződtek arról, hogy **Cs. E.** és **D. A.** őket ki akarják semmizni, és nem fogják tudni növelni a **X. Kft**-ben üzletrészüket 45%-ra, továbbá az **E.földből** származó hasznot sem kívánják megosztani (pl. 87-es jkv. 5. és 9-10. 16-17. 19-31. oldal-terheltek vallomása).

A történet - vallomásiak szerint - ettől a momentumtól kezdődően eltér a további bizonyítékok által alátámasztott verziótól.

A dokumentumok, a terheltek ellen folyamatban lévő polgári per iratanyaga (108. alatt csatolva), a szakértői vélemények és tanúvallomások alapján az állapítható meg, miszerint ekkor döntötték el, hogy az I.r. vádlott vezetése alatt álló Kft árbevételéből fogják biztosítani az elvégzett munkájuk ellenértékének, illetőleg a közös üzletből remélt haszonnak megfelelő összeget függetlenül attól, hogy **Cs. E.** és **D. A.** ígéreteiket beváltják-e, avagy sem.

Cs. E.-né - a formális ügyvezetői megbízatással rendelkező - vezető tisztségviselő nem jelentett akadályt, hiszen általános körű felhatalmazást adott az I. r. vádlott részére, ami kiterjedt a **X. Kft.** különböző jogügyleteinek intézésére és a pénzkezeléssel kapcsolatos eljárásokra (nyom. irat 273. oldal).

A vádlottak állították, hogy **Cs. E.** részben házastársa révén, részben pedig a **11. tanú** könyvelőtől kapott pénzügyi kimutatások alapján folyamatosan ellenőrizte a cég gazdálkodását, és tisztában volt a kölcsönszerződések mibenlétével, azok összepszerűségével. Ezt **11. tanú, Cs. E., 13. tanú, D. A., 14. tanú** és **9. tanú** tanúk vallomásai cáfolták (nyom. irat 169., 232. 268., 272., 279. és 287. oldal). A **X. Kft** érdekkörében tevékenykedő személyek ugyanis azt vallották, hogy a 2007 júniusában megtartott taggyűlésen derült ki mindenki számára, hogy **I.r. vádlott**, illetőleg **II.r. vádlott** nagyobb összegeket vett fel tagi kölcsön címen taggyűlési határozat nélkül. Ezen a tényen **Cs. E.** kifejezetten meglepődött. Magatartásából nem az következett, hogy ő e tranzakciókhoz hallgatólagosan hozzájárult, egyáltalán, hogy ezekről tudott.

Paluscsák Zsuzsanna igazságügyi könyv- és adószakértő szakvéleményeiben leszögezte, hogy a **11. tanú** könyvelő által készített táblázatos kimutatások nem arra a célra készültek, hogy a pénzkivételeket feltérképezzék. Az Excell - táblázatok adatai, a **X. Kft** különböző projektjeinek finanszírozását, illetőleg költségfordítását sorolják fel. Kitűnnek az egyes beruházásokhoz kapcsolódó bevételek is. A táblázatok nem tartalmazznak olyan rovatot, hogy „kölcsönkihelyezés”, de ha a hitelállomány alakulását valaki megnézi, akkor közvetett úton ki lehet azt számítani, hogy a

cég részéről kölcsön kihelyezés is történt. A kimutatásokon azt lehet figyelemmel kísérni, hogy 2006. augusztus 4-éig 985.000.000 Ft költség merült fel, bevételi oldalon pedig 536.000.000 Ft. Ha **Cs. E.**, vagy a könyvvizsgálatot végző **10. tanú** (nyom. irat 213. és 220. oldal) nem kerestek kifejezetten kölcsön nyújtásra vonatkozó adatokat, akkor a táblázat önmagában nem volt alkalmas arra, hogy az I.r. vádlott által kivett, majd a II.r. vádlottal megosztott kölcsönösszegek nyomát ésösszepszerűségét felfedezze. (118. sorszámu jegyzőkönyv 14. oldal illetőleg I. mellékletként elfekvő kimutatások továbbá a 156. számú szakvélemény 3. oldal)

A könyvszakértői vélemény arra is rámutatott, hogy a tényállás 1. pontjában vizsgált kölcsönszerződések nyomán történő pénzfelvételek a rövidtávú likviditás; a forgó eszköz állomány szempontjából káros hatással voltak. A 2006. évre vonatkozóan a pénzeszközök jelentős összeget képviseltek, mert a cég zárolt bankszámláján a kötelező bankhitel visszafizetéshez gyűjtött a társaság fedezetet. A Kft eszközállományának összetételében jelentősebb részt képviseltek a készletek, továbbá az ingatlanberuházó társaság félig kész építkezései - telkek formájában -, ez azonban nem volt könnyen mobilizálható készlet. A tagi kölcsön címen kivett összegek forrását a banki hitelfelvételt megelőzően a vevők által befizetett vételár előleg jelentette. A sorozatos kölcsönfelvétel a forgóeszköz állományt jelentősen csökkentette, ezáltal a gyors likviditási mutatókat negatív irányban befolyásolta ugyanis, a vevőktől befolyt előlegeket elsősorban a cég működésének napi kiadásaira, majd a bankhitel törlesztésére kellett volna fordítani. A 2006-os évet a társaság 57,8 millió Ft-os veszteséggel zárta, amelynek nem volt elsődleges okozója a kölcsönfelvétel, azonban közrejátszott oly módon, hogy a kölcsönök nyújtásával a cég eszközein belül történt egy átrendeződés. A teljesen likvid, azonnal felhasználható pénzeszközeit a kölcsönök nyújtásával csoportosította át a kevésbé likvid követelések közé ahelyett, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek csökkentésére fordította volna (nyomozati irat 723 - 724 oldal).

A Társasági Szerződés alapján a gazdasági társaságban tulajdonosként, illetve ügyvezetőként funkcionáló **I.r. vádlott** számára nem lehetett hallgatólagos beleegyezéssel, vagy ráutaló magatartással tagi kölcsönöket nyújtani, annak egyetlen legális és törvényes módja az lett volna, ha írásban erről taggyűlési határozat születik. A könyvszakértő vélemény szerint e körben nem bír jelentőséggel az a tény, hogy amikor **II.r. vádlott** 13.000.000 Ft-ot **Cs. E.** kezéhez visszafizetett, akkor a visszafizetés jogcímének kölcsön törlesztés volt feltüntetve. Számviteli szempontból nem történhetett másképpen, hiszen a gazdasági társaság könyvelésében a banki-, illetve pénztári készpénzfelvételek analitikájaként kölcsönszerződések kerültek feltüntetésre, tehát kizárólag ezen a jogcímen lehetett az összegeket szabályosan visszavételezni. Az eredetben csatolt banki bizonylatok (158. alatt) alapján a készpénzfelvételek valóságosak voltak, kizárólag a kölcsönszerződések tartalma nem tükrözött valódi szerződési akaratot, hiszen azt kölcsönadóként, illetve kölcsön felvevőként egy esetet kivéve a vádlottak írták alá, és az alkalmazottak neve került feltüntetésre ügyleti tanúként.

A Revizori jegyzőkönyvben rögzítésre került és **Cs. E.-né** is vallotta, hogy a készpénzfelvételre szolgáló utalványtömbben, biankóban aláírt számos szelvényt a napi gördülékeny ügyintézés érdekében.

Az írásszakértői vizsgálatok (194/I. és 206. alatt) alapján megállapítást nyert, hogy a becsatolt banki utalványokat nem **Cs. E.-né**, és nem a férje írták alá. Bodonovich Endre, illetőleg az új szakértő Kerkápoly Csaba is arra az eredményre jutott, hogy az utalványokon a **Cs. E.-né** névaláírások begyakorlásos technikával kivitelezett hamisítványok, melyeket egy, de az írásmintát adók közül nem azonosítható személy készített (233. alatt).

Az ugyancsak utalványozási joggal bíró I.r. vádlott vallomásaival ellentétben magához a készpénzfelvételi tranzakcióhoz nem kellett kettő személy tényleges együttes jelenléte, mint ahogyan ez az Erste's Bank átiratából (217. alatt), valamint **15. tanú** és **16. tanú** banki alkalmazottak vallomásaiból is kiderült. **12. tanú** vallomásából, illetve a banki kimutatásokból az is kiderült, hogy az alkalmazott, valamint a vádlottak felváltva jártak a bankba pénzt kivenni.

A vádlottak védekezésük alátámasztására csatoltak két iratot „Aktuális elszámolás”, valamint „Aktuális kimutatás a léről” címmel, melyekben az E.föld projekthez kapcsolódó, ám a X. Kft vagyoni eszközeiből finanszírozott költségtényezők szerepelnek 2006. december 1-ig, másrészt a 2007. évre előirányzottan. Ebben olyan nagyságrendű összegek szerepelnek - a régészeti kiadásként, illetve a földmunkások számla nélkül teljesített kifizetéseként, továbbá az I. és II.r. vádlottak hasznaként -, amiket az I. és II. r. vádlottak a kölcsönök összegeként felvettek. Az okiratokon fel van tüntetve **I.r. vádlott** és **II.r. vádlott** aláírása, továbbá **Cs. E.** és **D. A.** szignószerű aláírásai.

Az iratok keletkezése és késői előkerülése tekintetében **17. tanú** tett tanúvallomást (238. jkv.), aki nem cáfolta azt a vádlott előadást, miszerint az iratok nála voltak a páncélszekrényben letétbe helyezve 2007. óta, majd a büntetőeljárás megindulását követően, iratrendezés közben azokat az ügyvéd megtalálta és I.r. vádlottnak átadta.

A két irat - a tanúvallomástól függetlenül - nem volt alkalmas a védekezés alátámasztására, mivel az elvégzett igazságügyi írásszakértői vizsgálat szerint sem a 2006. december 1. napjára dátumozott „Aktuális elszámoláson”, sem pedig az „Aktuális elszámolása a léről” című iraton nem lehet **Cs. E.** és **D. A.** néven jelzett szignókkal az írásmintát adó tanúk névaláírását azonosítani. A szakértők e tekintetben úgy nyilatkoztak, hogy a névaláírások nagy valószínűséggel nem a két személytől származnak, de nem is az I.r., illetőleg a II.r. vádlott kezétől. A szignókat készíthette egy, ugyanazon személy, akit a vizsgált személyek között nem lehetett azonosítani (227. alatt). Az egyeztetett írásszakértői álláspontot nem tudta megcáfolni a terheltek kérésére szakvélemény adó dr. Terbe Ernő - a kirendelt szakértők jelenlétében történt - tanúként történt meghallgatása után sem (238/I. alatt).

Az elsőfokú bíróság kitért azokra a tanúvallomásokra, amelyek a terheltek védekezését oly módon cáfolták, hogy - főként **I.r. vádlottól**, de esetenként **II.rendű vádlottól** is - elhangzottak olyan megjegyzések, melyekből következtetni lehetett, miszerint a vádlottak a többségi tulajdonosok tudta nélkül vették föl a tagi kölcsönöket 2005. december 28. és 2007. március 26. között. Ilyen tanúk voltak **18. tanú**, **19. tanú**, **9. tanú**, **10. tanú**, **12. tanú**. Volt egy e-mail üzenet is **I.r. vádlott** részéről, amelyben megírta **Cs. E.-nek**, hogy kettejük közül a többségi tulajdonos a „nagyobb gazdasági bűnöző” (nyom.irat 258. oldal).

A törvényszék túlnyomórészt eleget tett a védelem tanúbizonyítási indítványainak kihallgatva **5. tanú**, **6. tanú**, **7. tanú** és **8. tanú** tanúkat, akiknek nem elsősorban a terheltekkel való baráti-, hozzátartozói-, egyéb függő viszonyát kifogásolta, hanem azt, hogy vallomásaikban olyan érdemi információt sem közvetlenül, sem közvetetten nem tudtak szolgáltatni, amely a tényállás megállapítása szempontjából támpontot szolgáltathatott volna.

A tényállás 2. pontja vonatkozásában **I.r. vádlott** vallomása, illetőleg **17. tanú** tanúvallomása, továbbá a "E." Kft-vel fennálló bérleti jogviszony iratai szolgáltatott adatokat. A számviteli törvény előírásainak sérelmét kimunkálta és alátámasztotta Paluscsák Zsuzsanna könyvszakértő nyomozás során adott (nyomozati irat 711-729-ig) szakvéleménye, melynek értelmében az I.r. vádlott a bérleti díjakat 2007. április 2-án, illetőleg 2008. január 10-én a X. Kft pénztárába való bevételezését nem dokumentálta. Mivel a pénzmozgások nem teljes körűen kerültek könyvelésre, így a társaság könyveiben a pénzeszközök nem a valós értéket mutatták. E sérelem olyan mértékű volt, hogy a X. Kft tényleges vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének megismerését a 2007-2008-as gazdasági évre vonatkozóan megnehezítette, azonban ez kiküszöbölhető volt az üzleti partnerrel történő egyeztetést követően.

Osztotta az ítélőtábla azt a törvényszéki álláspontot, hogy a tényállás felderítéséhez nem volt szükség az E.föld projekt tényleges bekerülési költségének tisztázására.

Itt jegyzendő meg, hogy a **II.r. vádlott** védője által a fellebbezés indokolásához csatolt, a projektekre vonatkozó dokumentumok nem tekinthetők újak, mivel az elsőfokú tárgyalások alkalmával ezeket a terheltek már bemutatták (31/II. és 228/II. alatt), és a törvényszék a tartalmuk ismeretében döntött akként, hogy nem befolyásolják a tényállás megállapítását.

Helyes az az elsőfokú álláspont, miszerint ez a beruházás **Cs. E.** és **D. A.** által, a magánvagyonukból megvásárolt ingatlan fejlesztés körében történt, melyben az I.r. vádlott által képviselt Kft nem vett részt, sem beruházó, sem kivitelező minőségben. Ebből következik, hogy a gazdasági társaság bevételeiből semmilyen körülmények között nem lehetett az ide kapcsolódó legális, vagy számla nélküli költségeket finanszírozni, mint ahogyan a telkek értékesítéséből eredő árbevétel sem a cégnél jelentkezett volna.

Az tény, hogy az Alapító Okirat által előírt taggyűlési határozat a tagi kölcsön nyújtásáról nem született. Nem bír jelentőséggel, hogy a többségi tulajdonosok valójában tudtak-e a kölcsönökről, hova tovább az ő beleegyezésükkel, sőt biztatására jöttek létre; nem ők voltak a felelősök a **X.** Kft gazdálkodásáért, hanem **I.r. vádlott** ügyvezető, akinek vagyonkezelői kötelezettségét a jogszabály határozta meg, nem a Kft tagjai.

Amennyiben **Cs. E.** és **D. A.** - a korábban vádlottaknak, mint természetes személyeknek nyújtott magánkölcsönök helyett - valóban azért járultak hozzá a Kft vagyonából tagi kölcsönök képében történő projektfinanszírozáshoz, mert ez „praktikusabb” volt a személyi jövedelemadó-kötelezettség (vagy annak elkerülése) szempontjából, akkor sem mentesülhet az I.r. vádlott és közreműködő társa a büntetőjogi felelősség alól. Nem lehet ugyanis az értékelés körébe vonni, hogy a többségi tulajdonosok magatartása esetleg sért-e valamely büntetőjogi normát.

Arra a terhelti védekezésre sem terjedhetett ki a mérlegelés, miszerint **Cs. E.** utasítására számla nélkül fizették a vádlottak az E.föld projektben dolgozó fekete munkásokat, illetőleg a régészeti feltárás mielőbbi befejezése érdekében megvesztegették az illetékes döntéshozókat. Ennek oka a vádhoz kötöttség elve.

A Be.2.§ (1) bekezdésére figyelemmel a bíróság az ítékezés során törvényes vád alapján jár el, amely a (2) bekezdés szerint meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekményét tartalmazza. A (3) bekezdés alapján a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz. A (4) bekezdés előírja, hogy a bíróság köteles a vádat kimeríteni, de a vádon túl nem terjeszkedhet. Jelen eljárásban **I.r. vádlott** és **II.r. vádlott** cselekvősége képezte a vád tárgyát, tehát a bíróság nem vizsgálhatta **Cs. E.** és **D. A.**, vagy más - megbízásukból, illetve érdekükben eljáró - személyek cselekvőségét.

Az előbbiek szerint részletezett, egységes, következetes zárt logikai láncolatú bizonyíték rendszer mérlegelésével állapította meg a tényállást a Veszprémi Törvényszék.

A tanúk vallomásainak és az egyéb bizonyítékoknak elsőfokú bíróság általi értékelésével egyetértett az ítélőtábla, a felülvizsgálat során olyan körülményt nem észlelt, amely a bíróság mérlegelő tevékenységét vitathatóvá tenné, így a felülmérlegelés tilalmára tekintettel a bizonyítékok eltérő értékelésére nincs lehetőség a másodfokú eljárás keretében.

Az elsőfokú bíróság megalapozott tényállásának 8. oldal 2-3. bekezdése a pénzfelvételek időpontja, módja, illetőleg a Kft gazdálkodására gyakorolt hatása szempontjából csak kis mértékben szorul pontosításra (Be.351.§ (2) bekezdés a/ pont), ezért az iratok alapján a másodfokú bíróság az alábbiak szerint egészíti ki.

Az ítélet 6-7. *oldala* szerint rögzített kölcsönszerződésekhez kapcsolódó, de időben helyenként eltérő, a kölcsönösszeg tekintetében több részletben történő tényleges készpénzfelvételek első tételét; 25.000.000 Ft-ot **I.r. vádlott** vett fel 2005. december 28. napján.

A következő; 2006. március 31-i 28.000.000 Ft-os, illetve 2006. június 30-i 27.000.000 Ft-os készpénzfelvétel ugyancsak az I.r. vádlott nevéhez fűződik, míg 2006. augusztus 31-én, szeptember 30-án, november 30-án, illetőleg december 20-án **II.r. vádlott** vett fel készpénzben 8.000.000, 13.000.000, illetve 10.000.000, majd ismét 13.000.000 Ft-ot.

I.r. vádlott 2007. február 28-án 12.000.000 Ft-ot, ugyanezen a napon **II. r. vádlott** 12.000.000 Ft-ot, 2007. március 26-án **I.r. vádlott** és **II.rendű vádlott** fejenként 12.500.000-12.500.000 Ft vett fel készpénzben a pénztárból.

A banki készpénzfelvétel szintén több időpontban és részletekben zajlott le 2006. március 9-e és 2007. március 26-a között, melyből a 2007. március 20-i 2.000.000 Ft-os tétel esetében nem állapítható meg, hogy ki járt a bankban.

A pénzügyi felvételt öt esetben - 2006. március 9. és 2006. június 12. napjai között - **I.r. vádlott** bonyolította, összesen 7.950.000 Ft összegben.

12. tanú 2006. május 9. és 2006. június 30-a között négy alkalommal volt megbízva a banki pénzfelvétellel, összesen 9.500.000 Ft összegben.

A többi esetben, tizennyolc alkalommal 2006. május 31. és 2007. március 26-a közötti időpontokban **II.r. vádlott** eszközölte a banki pénzkivételt, összesen 78.320.000 Ft erejéig.

A vizsgált időszakban 97.770.000 Ft összegű banki készpénz felvétel történt (9.B.763/2008/156. számú kiegészítő könyvszakértői vélemény 4-8 oldalig).

Az ítéleti *tényállás 8. oldalának 3. bekezdése* azzal - a vádirati tényállás 2. oldal 5 bekezdésében írt részét is képező - megállapítással egészül ki, miszerint a kölcsönszerződések beiktatása a társasági szerződésben írt rendelkezések megszegésével történt, mely tranzakciók nyilvánvalóan nem szolgálták a nehéz helyzetben lévő, nagy mennyiségű hitelállománnyal rendelkező, negatív saját tőkéjű vállalkozás érdekét.

I.r. és II.r. vádlottak a tagi kölcsön címén jogosulatlanul felvett összegekkel a **X. Kft** forgóeszköz állományát olyan mértékben csökkentették, mely a gazdasági társaság napi kifizetéseinek működését jelentősen megnehezítette, likviditásában fennakadásokat, illetőleg veszteséget okozott (nyomozati irat 724. oldal könyvszakértői vélemény).

Az így kiegészített tényállás minden tekintetben megalapozott, így az ítéletábra erre alapította a határozatát a Be.351.§ (1) bekezdése értelmében.

A törvényszék a megalapozott tényállás nyomán túlnyomórészt okszerű következtetéseket vont le a terheltek bűnösségére, helyes a vagyon elleni bűncselekmény - az általa alkalmazott elsőfokú elbíráláskor hatályban volt Btk. szerint - különös részi minősítése is. Az elsőfokú bíróság ehhez részletes jogi indokolást fűzött, mellyel az ítéletábra teljes mértékig egyetértett.

A minősítés és a bűnösség szempontjából a védők által előterjesztett érvelés szerint a sikkasztás törvényi tényállása nem valósulhatott meg, hiszen a kölcsönszerződés keretében, a többségi tulajdonostársak javaslatára, a velük közös magánvagyonukat képező földterület fejlesztése céljából tagi kölcsön jogcímén felvett összegek a vádlottak tulajdonába kerültek, vagyis nem képeztek idegen ingó vagyont.

E vonatkozásban az alábbiakat kell leszögezni.

A vádlottak által sem cáfolt ténymegállapítás szerint a büntetőeljárás tárgyát képező összegeket nem magánszemélyek közötti kölcsönszerződés keretében, illetve nem a magánvagyonából bocsátotta rendelkezésre Cs. E. és D. A..

Ha ez így történik, azzal a megkötéssel, miszerint annak meghatározott célja a Kft-beli tagtársakkal tulajdonban lévő ingatlan fejlesztésének finanszírozása, akkor az elkövetéskor hatályban volt Ptk.474.§ (1) bekezdés szerint szabályozott a megbízási jogviszony keretében értelmezhető a rábízással állunk szemben, vagyis a kölcsönnek nevezett jogcímtől függetlenül sem került volna a pénz a vádlottak tulajdonába, hanem idegen vagyontként annak ráfordításával is el kellett volna számolni a „kölcsönadók” felé.

Jelen esetben azonban a házi pénztárba, illetőleg a bankszámlára befolyó pénzt a kisebbségi üzletrésztulajdonnal is bíró I.r. vádlottra, mint a gazdasági társaság ügyvezetőjére - a Kft teljes vagyonának részeként - „bízta rá” a sértett cég elsődleges vezető szerve; a taggyűlés. A vagyon meghatározott felhasználási célja az általa irányított társaság érdekében történő gazdálkodás volt.

A törvényszék által is felhívott - a BH1997.61. és BH1999.441.I. számú - jogesetekben írt értelmezéssel, a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság esetében az alapító vagyona és a társaság vagyona elkülönül, ezért a gazdasági társaság vagyona az alapító szempontjából „idegen dolog”. A tényleges perbeli jogviszonyban az alábbi speciális vagyonkezelői szabályokat kellett volna - már a jogi végzettsége folytán is ügyvezetői jogairól, illetőleg kötelezettségeivel kapcsolatban tájékozott - I.r. vádlottnak szem előtt tartani.

A gazdasági társaságokról szóló - 2006. július 1. napjától hatályos - 2006. évi IV. törvény (Gt.) 8.§ (2) bekezdése és 30.§ (2) bekezdése értelmében a gazdasági társaság vezető állású munkavállalónak minősülő alkalmazottai feladatkörükben a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal - és ha e törvény kivételt nem tesz -, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni.

A 21.§ (3) bekezdése rögzíti, hogy a korlátozott felelősségű társaság ügyvezetését egy vagy több ügyvezető látja el. Ügyvezetésnek minősül az (1) bekezdés szerint a társaság irányításával összefüggésben szükséges mindazon döntések meghozatala, amelyek törvény vagy a társasági szerződés alapján nem tartoznak a társaság legfőbb szervének vagy más társasági szervnek a hatáskörébe. A 22.§ (3) bekezdése szerint a vezető tisztségviselő feladatát önállóan látja el. E minőségében csak a jogszabályoknak, a társasági szerződésnek, valamint a társaság legfőbb szerve határozatainak van alávetve, és a gazdasági társaság tagjai által nem utasítható.

A 25.§ (2) bekezdés korlátozást tartalmaz, miszerint a vezető tisztségviselő és közeli hozzátartozója (Ptk. 685. § b/ pont), valamint élettársa nem köthet a saját nevében vagy javára a gazdasági társaság főtevékenysége körébe tartozó ügyleteket, kivéve, ha ezt a társasági szerződés megengedi.

A Gt.141. § (1) bekezdése szerint a taggyűlés a társaság legfőbb szerve. A (2) bekezdés m/ pontja alapján a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével vagy azok közeli hozzátartozójával, illetve élettársával köt.

(E rendelkezések azonos szövegezéssel szerepeltek a 2003. évi XLIX. Törvény által módosított, 2006. január 1. napja előtt hatályban volt 1997. évi CXLIV. Törvény - Gt. - 22.§ (2) bekezdésében, a 29.§ (1) bekezdésében, a 150.§ (1) bekezdésében, illetve (2) bekezdés j/ pontjában, illetve 156.§-ában is.)

I.r. vádlott és II.r. vádlott kölcsönszerződések keretében történt pénzkivétei nem szolgálták a gazdasági társaság érdekeit, mert a forgóeszköz állomány megcsapolásával rontották a Kft rövid

távú likviditását. A pénzeszközök felhasználása nem a gazdasági társaság tevékenysége körében folytatott beruházás érdekében történt.

A társasági szerződés V/2/J. pontja szó szerint tartalmazta a Gt.141.§ (1) bekezdésben fent idézett korlátozását, hogy kizárólag a taggyűlés hozzájárulásával köthető a társaság tagjaival, vagy az ügyvezetővel szerződés. Ilyen döntés a Határozatok Könyvében nem volt fellelhető, a formális jóváhagyást pedig nem pótolta volna a „ráutaló magatartás” és a „hallgatólagos beleegyezés” akkor sem, ha ez megtörtént volna.

A védők által e körben hivatkozott eseti döntés szerint társaság törvényes képviselője - mint magánszemély - és az általa képviselt társaság között a taggyűlés jóváhagyása nélkül létrejött szerződésre nem a semmisség, hanem az álképviselő által kötött szerződés szabályait kell alkalmazni. Utólagos jóváhagyással a szerződés érvényesen létrejön (BDT2008.1812).

A tényállás szerint viszont sem előzetesen, sem utólag nem egyezett bele a taggyűlés a szerződések létrejöttébe, már csak azért sem, mert a vádlottak a kivett pénzüsszegeket - a szerződések lejáratí időpontjához képest - utólag, töredékesen, főként a cselekményük leleplezését követően fizették vissza. A korábban írtak szerint az nem tekinthető visszamenőleg jóváhagyásnak, hogy **II.r. vádlott** 13 millió forintos törlesztését az eredeti könyvelési jogcímen vételezték be a pénztárba, a számviteli előírásoknak megfelelően.

E védelmi okfejtés nem a bűncselekmény hiányát, hanem a sikkasztás helyett egy másik deliktum elkövetését vetheti fel. Büntetőjogi értelemben ugyanis a pénz, mint helyettesíthető dolog kölcsön címén való átadása, illetve felvétele esetén a csalás kerülne szóba, ha a rábízás ténye nem előzné meg a hamis tartalmú, valódi szerződési akaratot nem tükröző szerződés felhasználást, amennyiben abból a cégeképviselőnek jogtalan haszna, a társaságnak pedig ezzel összefüggésben (jelen ügyben pénztárhiánnyal felmerült) kára származik (BH2013.86).

A tényállásban körülírt színlelt ügylet kötésére - ahogyan más; az ügyvezetés körébe tartozó döntés meghozatalára - sem adhat utasítást a Gt. idézett előírásai szerint a Kft üzletrész-tulajdonosa, hiába övé a törzstőke többségi hányada, és hiába van egy jelentős profittal kecsegtető, az ügyvezetői kötelezettségekkel terhelt tulajdonostársra nézve is előnyökkel járó közös gazdasági cél.

Az állapítható meg, hogy **I.r. vádlott** ügyvezető, illetve **II.r. vádlott** kisebbségi tulajdonostárs - a szerződések elkészítésében, a pénzfelvételben való közreműködéssel és osztozkodással - az arra jogosult taggyűlés engedélye nélkül olyan magatartást tanúsítottak, amely a tulajdonost megillető rendelkezési jog gyakorlását jelenti, ezáltal alkalmas a sikkasztás bűncselekményének elkövetésére (BH1984. 390.I.).

A Btk.317.§ (1) bekezdése szerint sikkasztást követ el, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik. Idegennek az a dolog tekintendő, ami - a rábízáskor és az elkövetési magatartás kifejtésekor is - nem az elkövető, hanem más (természetes vagy jogi) személy tulajdonában áll. Rábízottá pedig akkor válik az ilyen dolog, ha a rábízás folytán annak birtokbavétele, az átvétele, illetve a dolog feletti tényleges hatalom megszerzése megtörténik. A rábízással a dolog tulajdonosa az őt megillető egyik részjogosítványt, a birtoklás jogát ruházza át más személyre. Ebből következően a rábízásnak kifejezettnek, közvetlennek és személyre szólónak kell lennie. Az ügyvezetővé választás ilyen aktus.

A sikkasztás tette (társtette) kizárólag az lehet, akire a dolgot rábízták; az ügyvezető **I.r. vádlott**, sértettje pedig - értelemszerűen - a tulajdonos **X. Kft. II.r. vádlott** nem volt megbízva társtulajdonosi minőségében a vagyonkezeléssel, de a tényállásban körülírt módon bűnségdként aktívan részt vett az I.r. vádlott cselekményében, melynek hasznából is részesedett.

Nem szükséges azonban a sikkasztás megvalósításához a károkozási, vagy jogtalan haszonszerzési célzat. Sikkasztás esetében a tényállási elem nem az okozott kár, hanem annak a dolognak, amelyre nézve a bűncselekményt elkövették az elkövetéskori értéke, melyet a jogellenes módon, és célból felvett, el nem számolt pénzösszegben határozott meg a törvényszék.

Az elkövetői szándék szempontjából közömbös a visszatérítés teljes, vagy részleges megtörténte. A sikkasztás esetében ugyanis - a már kifejtettek szerint - nem tényállási elem a jogtalan haszonszerzési és a károkozási célzat, sem pedig a károkozás bekövetkezése. Ekként az a bűnösség, illetve tényállásszerűség megállapításának sem lehet feltétele.

A lényeg, hogy az elkövető tisztában van a tulajdonosi akarattal, és szándéka átfogja, hogy magatartása azzal ellentétes.

A terheltek magatartása a sértett Kft pénzének megszerzésére irányult, melyhez egyébként nem lett volna jogcímük. Közömbös, hogy az általuk választott, a jogtalan pénzfelvétel legalizálására szolgáló szerződés milyen polgári jogi formájú, fajtájú. A jelen ügyben az irányadó tényállás szerinti; a Kft érdekében történő célzott felhasználásra szolgáló pénzeszköz nem kölcsön volt, annak ekkénti szerződésbe foglalása az eredeti és valós terhelti-sértetti szándékon, akaratlan már nem változtat (EBH2011.2323. és BH2012.17.); nem közömbösíti a sikkasztás megvalósulását.

A terheltek büntetőjogi felelősségének sikkasztás büntetében való megállapítása ebből következően helyesen történt.

Az üzletszerűség tárgyi és alanyi feltételei egyaránt adottak. Alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon (saját célú, vagy harmadik személy részére) elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan (vagy hasonló) jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt (illetve ismétlődő) elkövetésére vonatkozó akarat elhatározást is.

Ezen szándék megállapítására következtetési alapot ad, hogy az I.r. vádlott az ügyvezetői pozícióját, illetve az általános cégvezetői felhatalmazását felhasználva a Kft keretében hosszabb ideje folytatott gazdasági tevékenysége körében követte el a vagyon elleni bűncselekményt, amelyből származott a jogtalan haszon.

Ha a haszon reményében (s egyébként hasznát is realizálva) az ugyanolyan bűncselekmény másféleképpen keresztül, több aktusban ismétlődő elkövetése bekövetkezett, akkor e körülményből már következik, hogy a magatartás mögötti szándék a folytatólágosságon túl az üzletszerű elkövetést is átfogta, mint ahogy ezt a 39/2007. BK vélemény is alátámasztja.

Halmazatban álló bűncselekmények esetén a Btk. időbeli hatályának alkalmazása során elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy valamennyi vád tárgyává tett cselekmény az új büntetőtörvényi rendelkezés szerint is bűncselekmény-e. Amennyiben van olyan cselekmény, amely már nem az, akkor ennek jogkövetkezményét e cselekményre nézve le kell vonni, és csak a többi bűncselekmény vonatkozásában vizsgálandó, hogy azokra összességében nézve az új rendelkezések enyhébb elbírálást tesznek-e lehetővé (BH2013. 232).

A számveteli rend megsértése tárgyában, ahol egyértelmű megállapításokat tartalmaz a könyvszakértői vélemény, a törvényszéknek vizsgálni kellett volna, hogy az elkövetési idő óta beállt - a büntethetőség körét szűkítő - jogszabályi változásra figyelemmel van-e még a törvényi tényállás elemeit kimerítő elkövetési magatartás.

A tényállás 2. pontja szerint **I.r. vádlott** magatartásával megsértette a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15.§ (2) bekezdésébe írt teljesség elvét, illetve a (3) bekezdés szerinti valódiság elvét, valamint a 166.§ (2) bekezdés alapján a bizonylati elvet. Ezzel sérült a bizonylati rend, ami megnehezítette, de nem tette lehetetlenné a **X. Kft** gazdasági és pénzügyi helyzetének áttekinthetőségét.

A Btk. a bűncselekmény befejezésekor (2008. január 10.) hatályban volt szabálya a számviteli rend megsértését akkor is büntetni rendelte, ha a Btk.289.§ (1) bekezdés b/ pontjába ütköző magatartás az elkövető által képviselt cég vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését csupán megnehezítette.

A Btk-nak a 2012. január 1. napjától, a 2011. évi CL. számú törvény 17.§-ával történt módosítása alapján - már bűncselekmény elsőfokú elbírálásakor (2013. június 7.) hatályos állapot szerint is - a büntethetőséget kizárólag a gazdasági társaság vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését meghiúsító magatartás eredményezi, és így szabályozza a hatályos Btk. 403. § -a is.

Így az ítéletábra a Be.331.§ (1) bekezdése, (3) bekezdése és a 6.§ (3) bekezdés a/ pont alapján eljárva bűncselekmény hiányában felmentette I.r. vádlottat az ellene eredetileg emelt a Btk.289.§ (1) bekezdés b/ pontjába ütköző folytatólagosan elkövetett számviteli rend megsértésének vétsége miatti vád alól.

Az időbeli hatály vizsgálata körében a törvényszék - indokolása szerint - a Btk.2.§ II. fordulatának megfelelően az elsőfokú elbíráláskor hatályban volt anyagi jogi szabályokat alkalmazta, mivel ez jelentett akkor kedvezőbb elbírálási lehetőséget a terheltek számára.

Az anyagi jogi szabályok azonban megváltoztak 2013. július 1. napjától. Ezek már nem biztosítják - mint ahogyan az elkövetéskor hatályban volt szabályozás sem - a korábbi Btk.90.§ (1)-(3) bekezdésének alkalmazását, amely lehetőséget adott arra, hogy a börtönbüntetés végrehajtását a bíróság részben felfüggeszse.

A vádlottak terhére megállapított vagyon elleni bűncselekmény büntetési tétele nem változott. A korábbi anyagi jog nem tartalmazta az ún. középértékes szabályt, amely a büntetés tartama meghatározásának kiindulási alapja, a most hatályos Btk. viszont jóval kedvezőbb szabályokat tartalmaz a szintén elbírálási körbe tartozó feltételes szabadságra bocsátás szemszögéből (4/2013. számú BK vélemény). Az elkövetéskor hatályos Btk.47.§ (3) bekezdése csak a 3 évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén engedte meg - különös méltánylást érdemlő esetben - a büntetés fele részének letöltése után a feltételes szabadságra bocsátást, a jelenlegi Btk.38.§ (3) bekezdése azonban ezt lehetővé teszi az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén is. Ezért mindkét vádlott vonatkozásában kedvezőbb elbírálást tesznek lehetővé a hatályos Btk. szabályai, így a másodfokú bíróság a Btk. 2. § -a alapján azokat alkalmazta.

Az ítéletábra tehát a I.r. és **II.r. vádlott** bűncselekményét a Btk.6.§ (2) bekezdése alapján folytatólagosan, a Btk.372.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés bc/ pont, illetve (6) bekezdés b/ pont szerint üzletszerűen, különösen nagy értékre elkövetett sikkasztás büntettének minősítette. A sikkasztást az I.r. vádlott a Btk.13.§ (1) bekezdés alapján tettesként, a II.r. vádlott a Btk.14.§ (2) bekezdés szerint bűnsegédként követte el.

A büntetés kiszabása során az elsőfokú bíróság nagyobb részt helyesen vette számba a terheltek javára, illetőleg terhére az enyhítő és súlyosító körülményeket, de azok helyesbítésre szorulnak. Nem súlyosító körülmény **I.r. vádlott** magasabb iskolai végzettsége és a hasonló vagyon elleni bűncselekmények elszaporodottsága, mivel adott régióra vetítve nincsen ilyen országos összehasonlító adat.

Mellőzni kell az enyhítő körülmények sorából az I.r. vádlott 2. tényállási pontra vonatkozó beismerő vallomását, mert e tekintetben bűncselekmény nem valósult meg.

Mindkét terhelt esetében különös méltányosságot érdemlő nyomatékos enyhítő körülmény a büntetési tétel alsó határát; az 5 évet is meghaladó időmúlás.

Az I.r. vádlott vonatkozásában a bűnösség körének szűkülése, illetőleg mindkét terheltre nézve a megváltoztatott minősítések okán új büntetést kellett kiszabni, melynek során a hatályos 2012. évi C. tv. (új Btk.) 80.§ (1)-(2) és (4) bekezdésében írt büntetéskiszabási szabályokat kellett alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság által alkalmazott - különböző büntetési nemekből, valamint vagyonek Kobzás intézkedésből összetevődő - joghátrány **I.r. vádlott** vonatkozásában a halmazat kiesése folytán is szükséges, továbbá megfelel a Btk.79.§-ában írott büntetési céloknak. Az ügyvezetői tisztség felhasználásával, huzamosabb időn keresztül elkövetett százmillió forintos nagyságrendű vagyron elvonásával járó bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel táblabíróság sem látott más törvényes szankcióra lehetőséget, mint a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását. A törvényszék által az I.r. vádlottal szemben alkalmazott szabadságvesztés, illetve közügyektől eltiltás tartamával ily módon egyetértett, annak további mérséklése viszont nem indokolt, de az enyhítő körülményekre tekintettel így különösen a nagyfokú időmúlás miatt nem látta alapját az ügyészség súlyosítási indítványának sem.

Az 5-10 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett cselekményre tekintettel a Btk.82.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés b/ pontjában írt enyhítő szakasz alkalmazhatósága szempontjából a különös méltánylást érdemlőséget a másodfokú bíróság is megállapította.

II.r. vádlott viszonylatában nem felel meg a börtönbüntetés mértéke a belső arányosság követelményének. Figyelembe kell venni, hogy a terhelt jóval kisebb összegre, nagyobb mértékű visszatérítés mellett, bűnsegédként valószínűsítette meg a sikkasztást. Ezért a törvényszék által kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát a 16/2007. BK vélemény 2. pontjában írott másodfokon irányadó büntetéskiszabási szempontok alapján mérsékelte, figyelembe véve az ő tekintetében is a cselekmény elkövetése óta eltelt időmúlást.

A büntetés további enyhítésére, a végrehajtás felfüggesztésére viszont az ő esetében sincs törvényes lehetőség a számos súlyosító körülmény miatt.

A közügyektől eltiltás alkalmazása törvényes, tartama az új büntetés mellett is megfelelő, mivel **II.r. vádlott** - társához hasonlóan - méltatlanná vált a tulajdonviszonyokat kitarató szándékkal, huzamos ideig, súlyosan sértő bűncselekmény folytán.

A fent írtak okán a táblabíróság - a Btk.37.§ (2) bekezdés a/ pontja alapján - I.r. vádlottat 3 év 8 hónap, II.r. vádlottat 2 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, és - a Btk.61- 62. § -ai szerint 4 év, illetőleg 3 év közügyektől eltiltásra a közügyektől eltiltásra ítélte.

Az I. és II.r. vádlottak a Btk.38.§ (3) bekezdés értelmében a kiszabott szabadságvesztés büntetésekből azok fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsáthatók. A feltételes szabadság kedvezőbb meghatározásakor az ítéletábla osztotta a törvényszék ítéletének indokolásában a szabadságvesztések részbeni felfüggesztése körében kifejtett indokokat, amelyeket a feltételes szabadságra bocsátás körében érintett a jogszabályok megváltozása miatt, és ez irányba hatott a már hivatkozott igen jelentős időmúlás is.

A hatályos Btk. alapján megváltoztatott büntetésekre tekintettel mellőzni kellett a felfüggesztés próbaidejére vonatkozó rendelkezéseket.

A törvényszék a tényállásban - a 9.B.763/2008/156. számú kiegészítő igazságügyi könyvszakértői vélemény 6. oldalán rögzítettek nyomán - helyesen a ténylegesen megszerzett haszon tekintetében a felvett, de vissza nem fizetett összegeket vette figyelembe, amikor meghatározta a kötelezően alkalmazandó vagyonekbevitel ténybeli alapját. **I.r. vádlott** esetében a tényállás szerint korrigálni kellett a vagyonekbevitel összegét 95.100.000 forintra. A Btk.74.§ (1) bekezdés a/ pontja szerint volt helye mindkét vádlottal szemben a vagyongyarapodásukkal arányos a vagyonekbevitel alkalmazásának, figyelemmel a 95/2011. BK vélemény I. pontjára, mely kimondja, hogy a vagyonekbevitel egyetemleges alkalmazásának nincs helye; azt a társtettesek mellett a részesekkel - a felbujtóval, a bűnszervezetben - szemben is külön-külön kell alkalmazni arra a vagyont, amelyhez a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben jutottak.

A táblabírószék mellőzte az ítélet rendelkező részéből a nyomozás, illetve az elsőfokú eljárás során elrendelt zár alá vétel fenntartásáról szóló rendelkezést. A Be.159.§-ából következően a zár alá vétel az elrendelés céljának megfelelően történt végrehajtás befejezéséig, illetve a (4) bekezdésben írt okokból történt feloldásig tart. Ezen időszak alatt a zár alá vétel fenntartásáról külön rendelkezést még az ügydöntő határozatban sem kell hozni.

A tárgyalás folytonossága hiányában, a Be.258.§ (1) bekezdés c/ pontja szerint az ítélet bevezető részéből a 2012. június 14-ét megelőző tárgyalási napok megjelölését az ítélet táblája mellőzte. Észlelte, hogy a vádlottak személyi adatai nem pontosan kerültek rögzítésre, ezért a bemutatott személyi okmányok alapján helyesbítette azokat akként, hogy **I.r. vádlott** személyigazolványának száma:

A **II.r. vádlott** teljes neve **II.r. vádlott**, lakhelye: ...

Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

A fentiekben kifejtettek alapján az ítélet táblája a Veszprémi Törvényszék 2013. június 7. napján kihirdetett 9.B.763/2008/239. számú ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően megváltoztatta, egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Győr, 2014. március 5. napján

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

. Vajda Edit sk.
a tanács tagja, előadó

. Csák Csilla sk.
a tanács tagja

Z á r a d é k :

Az ítélet és ezáltal a Veszprémi Törvényszék 9.B.763/2008/239. számú ítéletének meg nem változtatott része **II.r. vádlott** vonatkozásában 2014. március 5. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Győr, 2014. március 5. napján

Dr. Széplaki László sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Kiadó: